

Ohjeet

niiden kriteerien määrittämiseksi, joilla arvioidaan poikkeukselliset tapaukset, joissa laitokset ylittävät asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun suurten asiakasriskien sallitun enimmäismäärän, ja määräaika sekä toimenpiteet, joilla palataan noudattamaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 396 artiklan 3 kohdan säännöksiä

1. Noudattamista ja ilmoittamista koskevat velvoitteet

Näiden ohjeiden asema

1. Tämä asiakirja sisältää ohjeita, jotka on annettu asetuksen (EU) N:o 1093/2010¹ 16 artiklan nojalla. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten ja finanssilaitosten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita.
2. Ohjeissa esitetään Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) näkemys asianmukaisista Euroopan finanssivalvojen järjestelmässä toteutettavista valvontakäytännöistä ja siitä, miten unionin oikeutta olisi sovellettava tietyissä asioissa. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 2 kohdassa määritettyjen toimivaltaisten viranomaisten, joihin näitä ohjeita sovelletaan, on noudatettava ohjeita sisällyttämällä ne tarpeen mukaan valvontakäytäntöihinsä (esimerkiksi muuttamalla oikeudellista kehystään tai valvontamenettelyjään). Tämä koskee myös ohjeita, jotka on suunnattu ensisijaisesti laitoksille.

Raportointivaatimukset

3. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan nojalla toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle viimeistään (03.01.2022), noudattavatko ne tai aikovatko ne noudattaa näitä ohjeita, sekä muussa tapauksessa syyt niiden noudattamatta jättämiseen. Jos ilmoitusta ei ole tehty tähän määräaikaan mennessä, Euroopan pankkiviranomainen katsoo, etteivät toimivaltaiset viranomaiset noudata suosituksia. Ilmoitukset lähetetään Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla olevalla lomakkeella sähköpostitse osoitteeseen compliance@eba.europa.eu. Viitteeksi merkitään "EBA/GL/2021/09". Ilmoituksen voi lähettää ainoastaan henkilö, jolla on asianmukaiset valtuudet ilmoittaa ohjeiden tai suositusten noudattamisesta toimivaltaisen viranomaisen puolesta. Myös ohjeiden noudattamisen osalta tehtävistä muutoksista on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle.
4. Ilmoitukset julkaistaan Euroopan pankkiviranomaisen verkkosivustolla asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Sisältö, soveltamisala ja määritelmät

Sisältö

5. Ohjeissa tarkennetaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 396 artiklan 3 kohdassa säädetyn valtuutuksen mukaisesti perusteita, joita toimivaltaisten viranomaisten on käytettävä arvioidakseen asetuksen (EU) N:o 575/2013 396 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia ja kun toimivaltainen viranomainen sallii laitokselle asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdassa säädettyjen rajojen ylittämisen. Ohjeissa määritetään myös perusteet, joita toimivaltaisten viranomaisten on käytettävä määrittääkseen asianmukaisen määräajan, jossa laitoksen on ryhdyttävä noudattamaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdassa säädettyjä suurten asiakasriskien rajoja, ja toimenpiteet, joihin on ryhdyttävä, jotta voidaan varmistaa, että kyseisiä rajoja ryhdytään noudattamaan oikea-aikaisesti.
6. Tämän lisäksi ohjeissa tarkennetaan lisätietoja, jotka on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle, kun ilmoitetaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 396 artiklan 1 kohdan mukaisesti suurten asiakasriskien rajojen rikkomisesta.

Soveltamisala

7. Ohjeita sovelletaan, kun toimivaltaiset viranomaiset arvioivat asetuksen (EU) N:o 575/2013 396 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia. Niitä sovelletaan myös siihen, kuinka toimivaltaiset viranomaiset voivat määrittää asianmukaiseksi katsomansa määräajan, jossa laitoksen on ryhdyttävä noudattamaan vaatimuksia, ja toimenpiteet, joihin on ryhdyttävä, jotta laitos voi palata noudattamaan vaatimuksia oikea-aikaisesti, mukaan luettuna noudattamissuunnitelman toimittaminen.
8. Ohjeita ei sovelleta asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuihin tapauksiin, kunhan laitos täyttää kyseisessä säännöksessä säädetyt edellytykset.

Keitä ohjeet koskevat

9. Nämä ohjeet koskevat asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 2 kohdan i alakohdassa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja finanssilaitoksia.

Määritelmät

10. Ellei toisin ole määritetty, asetuksessa (EU) N:o 575/2013 ja direktiivissä 2013/36/EU käytettyjen ja määriteltyjen termien merkitykset ovat näissä ohjeissa samat.

3. Täytäntöönpano

Voimaantulopäivä

11. Nämä ohjeet tulevat voimaan 1. tammikuuta 2022.

4. Suurten asiakasriskien sallitun enimmäismäärän rikkomista koskevat poikkeukset, määräaika ja toimenpiteet, joilla palataan vaatimusten noudattamiseen

12. Toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava arviointi näiden ohjeiden 4.1 kohdassa annettujen perusteiden nojalla. Arvioinnin on perustuttava asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdan suurten asiakasriskien sallitun enimmäismäärän (jäljempänä rajan) rikkomisen ilmoittamisen yhteydessä annettuihin tietoihin, 4.2 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin ja muihin viranomaisen käytettävissä oleviin tietoihin.
13. Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava laitokselle määräajasta, joka tälle on myönnetty asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdan rajojen rikkomisen ratkaisemiseksi, arvioituaan asianmukaisen määräajan näiden ohjeiden 4.3 kohdan mukaisesti.

4.1 Perusteet asetuksen (EU) N:o 575/2013 396 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen poikkeusten määrittämiseksi

14. Asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdassa säädettyjen rajojen rikkomista on aina pidettävä poikkeuksena.
15. Voidakseen arvioida tilanteen, jossa laitos on ylittänyt asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdan rajat, toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava ainakin seuraavat seikat:
 - a. rikkomusten tiheys ja määrä,
 - b. rikkomuksen ennakoitavuus,
 - c. rikkomuksen estämisen epäonnistumiseen johtaneet syyt, jotka eivät ole laitoksesta riippuvaisia.

Rikkomusten tiheys ja määrä

16. Toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava, onko asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdan rajojen rikkominen harvainen tapahtuma. Arvioinnissa on otettava huomioon laitoksen mahdolliset aiemmat rikkomukset, jotka johtuvat samasta syystä, ovat saman tapahtuman aiheuttamia tai koskevat samaa asiakasta tai asiakaskokonaisuutta.
17. Jos laitos ilmoittaa toisesta rikkomuksesta viimeisen 12 kuukauden ajalta ja jos rikkomus koskee samaa asiakasta tai samaa asiakaskokonaisuutta kuin ensimmäinen rikkomus, toimivaltainen viranomainen voi päättää, että tapahtumaa ei katsota harvinaiseksi. Vastaavasti jos laitos ilmoittaa toisesta rikkomuksesta viimeisen 12 kuukauden ajalta ja jos rikkomus johtuu

samasta syystä kuin ensimmäinen rikkomus, toimivaltainen viranomainen voi päättää, että tapahtumaa ei katsota harvinaiseksi.

18. Jos laitos on 12 viimeisen kuukauden aikana ilmoittanut jo kahdesta suurten asiakasriskien rajojen rikkomisesta, jotka koskevat eri asiakkaita tai asiakaskokonaisuuksia, johtuvat eri syistä tai ovat eri tapahtuman aiheuttamia, toimivaltainen viranomainen voi päättää, että mahdollisia tulevia rikkomuksia, vaikka ne eivät liittyisi toisiinsa, ei katsota harvinaisiksi tapahtumiksi.

Rikkomuksen ennakoitavuus

19. Toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava, olisiko rikkomus voinut olla ennakoitavissa oleva tapahtuma, mikäli laitos olisi käyttänyt asianmukaista ja tehokasta riskinhallintaa asetuksen (EU) N:o 575/2013 393 artiklan mukaisten velvollisuuksiensa ja Euroopan pankkiviranomaisen hallintoa ja ohjausta koskevien ohjeiden² mukaisesti.
20. Toimivaltaisen viranomaisen on myös harkittava, olisiko laitos voinut ennakoida rikkomuksen käyttämällä saatavilla olevia tietoja.
21. Mikäli muissa laitoksissa esiintyy samanlaisia tai vastaavia rikkomuksia, jotka voidaan osoittaa samasta syystä johtuviksi, toimivaltainen viranomainen voi todeta, että rikkomus johtui ennalta arvaamattomasta tapahtumasta.

Rikkomuksen estämistä koskevat laitoksesta riippumattomat syyt

22. Toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava, johtuiko rikkomus syistä, jotka ovat laitoksesta riippumattomia. Näin voidaan olettaa ainakin seuraavissa tapauksissa:
- a. Laitoksen omien varojen odottamaton ja merkittävä väheneminen, myös tärkeimpien operatiivisen riskin aiheuttavien tapahtumien, kuten ulkopuolisen tekemien petosten, luonnonkatastrofin tai pandemian, vaikutuksen takia, kun kyseiset tapahtumat liittyvät laitoksen sisäisten valvontajärjestelyjen pettämiseen.
 - b. Mikäli (kokonaan tai osittain) vapautettu vastuu lakkaa olemasta vapautuskelpoinen kolmannen osapuolen päätöksellä, jota laitoksessa ei voitu ennakoida tai estää.
 - c. Tuomioistuimen päätös tai hallinnollinen päätös, joka johtaa siihen, että sovellettavaa suuria asiakasriskejä koskevaa sääntelykehystä tulkitaan eri tavalla silloin, kun laitoksella ei ole ollut riittävästi aikaa panna sitä täytäntöön estääkseen asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdan rajojen rikkomisen.
 - d. Vastapuolten/asiakkaiden sulautuminen tai vastapuolten/asiakkaiden väliset yritysostot, mutta ainoastaan silloin, kun laitoksella ei ollut tietoa tai laitos ei voinut ennakoida kyseistä sulautumista tai yritysostoa rikkomuksen ehkäisemiseksi.
23. Suuria asiakasriskejä koskevan kehyksen virheellisestä soveltamisesta tai väärästä tulkinnasta johtuvaa rikkomusta ei yleisesti ottaen katsota laitoksesta riippumattomaksi syyksi.

² Euroopan pankkiviranomaisen ohjeet hallinnosta ja ohjauksesta EBA/GL/2021/05.

24. Yleisesti jos toimivaltainen viranomainen katsoo, että rikkomus ei täytä tässä kohdassa määritettyjä perusteita, toimivaltaisen viranomaisen olisi myönnettävä enintään kolmen kuukauden mittainen ajanjakso suurten asiakasriskien rajojen noudattamiseen palaamiselle.

4.2 Toimivaltaiselle viranomaiselle toimitettavat tiedot suurten asiakasriskien rajojen rikkomisen yhteydessä

25. Kun ilmoitetaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdan suurten asiakasriskien rajat ylittävä vastuuarvo kyseisen asetuksen 396 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja toimivaltaisen viranomaisen arvioinnin helpottamiseksi, laitoksen on viipymättä toimitettava ainakin seuraavat tiedot:

- a. ylityksen määrä ja rikkomuksen suuruus suhteessa ensisijaiseen pääomaan;
- b. kyseisen asiakkaan nimi sekä tarvittaessa kyseisen asiakaskokonaisuuden nimi;
- c. rikkomispäivä;
- d. kuvaus mahdollisesti käytettävissä olevista vakuuksista (vaikka ne eivät soveltuisi luottoriskin vähentämiseen);
- e. yksityiskohtainen selvitys rikkomuksen syistä;
- f. korjaavat toimet, jotka on jo pantu täytäntöön tai suunniteltu; ja
- g. arvio ajasta, joka tarvitaan suurten asiakasriskien rajojen noudattamiseen palaamista varten.

26. Toimivaltaisen viranomaisen on pyydettävä lisätietoja ja selvityksiä, jos se katsoo, että toimitetut tiedot eivät ole riittävän tarkkoja, jotta rikkomuksen erityisiä olosuhteita voitaisiin arvioida kattavasti.

4.3 Perusteet, joiden avulla voidaan määrittää asianmukainen määräaika, jossa asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdan rajoja ryhdytään noudattamaan

27. Näiden ohjeiden 4.2 kohdan mukaisesti laitoksen ilmoittaman rikkomuksen arvioinnin jälkeen toimivaltaisen viranomaisen on päätettävä asianmukainen määräaika, jossa laitoksen on ryhdyttävä noudattamaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdan rajoja.

28. Toimivaltaisen viranomaisen olisi myönnettävä laitokselle enintään kolmen kuukauden ajanjakso rikkomuksen korjaamiseksi, jos se toteaa, että rikkomus on toistuva tai jos rikkomuksen suuruudella saattaa olla merkittävä vaikutus laitoksen taloudelliseen tilanteeseen.

29. Mikäli toimivaltainen viranomainen päättää sallia laitokselle kolmea kuukautta pidemmän ajanjakson rikkomuksen ratkaisemiseksi ja asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdan rajojen noudattamiseen palaamiseksi, toimivaltaisen viranomaisen asianmukaiseksi katsoman määräajan on oltava oikeassa suhteessa siihen, että rajoja ryhdytään noudattamaan nopeasti.

30. Noudattamiseen palaamiselle annettu määräaika saa joka tapauksessa olla enintään yksi vuosi. Poikkeustapauksessa, kun rikkomuksen erityiset olosuhteet ja 4.4 kohdassa tarkoitetun noudattamissuunnitelman toimenpiteet antavat aiheen muuhun, toimivaltainen viranomainen voi myöntää vuotta pidemmän määräajan rikkomuksen ratkaisemiseksi. Tällaiset tapaukset eivät kuitenkaan saisi olla tavanomaisena käytäntönä.
31. Jotta toimivaltainen viranomainen voi päättää asianmukaisen määräajan rajojen noudattamiseen palaamiselle, sen on otettava huomioon arvioinnissa ainakin seuraavat seikat:
- a. laitoksen rikkomusten rekisteri;
 - b. rikkomuksesta ilmoittamisen riipeys;
 - c. rikkomuksen peruste(et);
 - d. rikkomuksen systeeminen luonne, monimutkaisuus ja suuruus;
 - e. mahdollinen vaikutus laitoksen yleiseen taloudelliseen tilanteeseen;
 - f. yleinen riskikeskittymä laitoksen muussa rahoitustoiminnassa eri vastapuolten kesken;
 - g. asiakkaan tai asiakaskokonaisuuden tyyppi ja luottokelpoisuus;
 - h. rikkomuksen ratkaisemiseksi jo täytäntöön pannut toimenpiteet.

Laitoksen rikkomusten rekisteri

32. Toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon laitoksen kaikki aiemmat rikkomukset ja sellaisten täytäntöön pantujen toimenpiteiden laajuus, joiden avulla rajojen noudattamiseen on ryhdytty. Toimivaltaisen viranomaisen on toistuvien rikkomusten osalta arvioitava erityisesti sitä, johtuuko uusi rikkomus samasta syystä kuin aiemmin yksilöidyt rikkomukset.

Rikkomuksesta tai rajojen noudattamiseen palaamista varten tarkoitetuista korjaavista toimista ilmoittamisen riipeys

33. Jos laitos viivyttaa aiheettomasti rikkomuksen ilmoittamista, toimivaltainen viranomainen voi päättää antaa laitokselle lyhyemmän ajanjakson rajojen noudattamiseen palaamiselle.

Rikkomuksen peruste(et) tai toistuvuus, monimutkaisuus ja suuruus

34. Toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava rikkomuksen perusteet ja ajankohta sekä laitokseen mahdollisesti kohdistuvan vaikutuksen tuleva olennaisuus.
35. Toimivaltainen viranomainen voi pyytää ja vaatia lisätietoja, mikäli rikkomuksen syyt ovat monimutkaiset.

Laitoksen yleinen taloudellinen tilanne

36. Toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon, onko lakisääteisten pääomavaatimusten (ydinvakavaraisuussuhde, ensisijaisen pääoman osuus, kokonaispääomaosuus) noudattaminen merkittävästi vähimmäistason yläpuolella.

Yleinen riskikeskittymä laitoksen muussa rahoitustoiminnassa eri vastapuolten kesken

37. Toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava laitoksen riskinhallintakäytäntöjen riittävyttä ja sen lähestymistapaa hajauttamiseen.

Asiakkaan tyyppi ja luottokelpoisuus

38. Toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon vastapuolen tyyppi ja luottokelpoisuus. Sen on arvioitava, voiko kyseisen asiakkaan tai asiakaskokonaisuuden mahdollinen maksukyvyttömyys, soveltuvin osin, ja siitä johtuva tappio vähentää lakisääteisiä vakavaraisuussuhteita vähimmäisvaatimuksia pienemmiksi.

Rikkomuksen ratkaisemiseksi jo täytäntöön pannut toimenpiteet

39. Toimivaltaisen viranomaisen on huomioitava laitoksen jo täytäntöön panemat toimenpiteet ja otettava erityisesti huomioon se, että jotkin kyseisistä toimenpiteistä saattavat edistää sitä, että rajoja ryhdytään noudattamaan nopeasti.

4.4 Toimenpiteet, jotka laitoksen on toteutettava palatakseen noudattamaan asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdan rajoja

40. Kun toimivaltainen viranomainen on myöntänyt laitokselle yli kolmen kuukauden mittaisen ajanjakson asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdan rajojen noudattamiseen palaamiseksi, laitoksen on esitettävä noudattamissuunnitelma, jotta rajoja ryhdytään noudattamaan oikea-aikaisesti.

41. Noudattamissuunnitelmaan on kuuluttava ainakin seuraavat:

- a. asiakasriskin (asiakasriskien) pienentämiseen tarkoitetut järjestelyt;
- b. tarvittaessa laitoksen omien varojen lisäämiseen tarkoitetut toimenpiteet;
- c. sisäisen riskinhallinnan ja valvontamenettelyjen vahvistamiseen tarkoitetut järjestelyt;
- d. kaikki tarvittavat muutokset laitoksen vaatimusten noudattamiskäytäntöön;
- e. asianmukaiset menettelyt sen varmistamiseksi, että toimenpiteet pannaan oikea-aikaisesti täytäntöön; ja
- f. tarkka aikataulu toimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi, mukaan luettuna päivä, jona aiotaan palata noudattamaan vaatimuksia.

42. Laitoksen ehdottamiin toimenpiteisiin on sisällyttävä kuvaus kaikista ennakoitavissa olevista riskeistä tai esteistä, jotka voivat vaikuttaa noudattamissuunnitelman tehokkaaseen ja oikea-aikaiseen toteuttamiseen.

43. Toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava toimenpiteiden asianmukaisuus, riittävyys ja toteutettavuus, jotta voidaan varmistaa, että vaatimuksia ryhdytään noudattamaan oikea-aikaisesti vakaasti ja pysyvästi ja että tarkka aikataulu on asianmukainen ja saavutettavissa.

44. Jos toimivaltaisella viranomaisella on toimenpiteisiin liittyviä olennaisia huolenaiheita, sen on ripeästi ilmoitettava asiasta laitokselle.

45. Laitoksen on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle välittömästi, mikäli joitakin suunnitelluista toimenpiteistä ei voida saavuttaa suunnitellusti. Toimivaltaisen viranomaisen

on seurattava tarkasti toimenpiteiden täytäntöönpanoa, jotta vaatimuksia voidaan palata noudattamaan tehokkaasti ja oikea-aikaisesti. Sen on erityisesti seurattava sitä, saavutetaanko eri välitavoitteet kokonaan. Jos laitos ei saavuta mitään kyseisistä välitavoitteista, toimivaltaisen viranomaisen on vaadittava laitosta korjaamaan kyseiset puutteet asianmukaisesti.

46. Toimivaltaisen viranomaisen seurannan tiheyden ja perusteellisuuden on oltava riittäviä ja oikeasuhteisia rikkomuksen perusteeseen ja kokoon, sen mahdollisiin laitokseen kohdistuviin vaikutuksiin ja noudattamissuunnitelman erityispiirteisiin ja alle kolmen kuukauden ajanjaksolla toteutettuihin toimenpiteisiin nähden. Toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon myös kyseisten asiakasriskien kehittyminen laitoksen säännöllisesti toimittamien tietojen perusteella. Toimivaltaisen viranomaisen on tarvittaessa pyydettävä lisätietoja.
47. Toimivaltaisen viranomaisen on päätettävä ja ilmoitettava, onko laitoksen suoritettava sisäinen tai ulkoinen tarkastus sisäisen valvonnan ja riskinhallintamenettelyjen osalta; tarkastuksen tulokset on ilmoitettava sekä laitoksen ylimmälle hallintoelimelle että toimivaltaiselle viranomaiselle.
48. Toimivaltaisella viranomaisella on oltava dokumentoitu vakiomenettely selkeine ohjeineen, joissa kuvataan vaiheet, jotka ovat välttämättömiä, kun seurataan, että rikkomuksista ilmoittaneet laitokset palaavat noudattamaan vaatimuksia oikea-aikaisesti.
49. Laitosten on varmistettava Euroopan pankkiviranomaisen hallintoa ja ohjausta koskevien ohjeiden mukaisesti, että sen ylin hallintoelin valvoo ja seuraa niiden toteutettavien toimenpiteiden täytäntöönpanoa, joilla varmistetaan, että asetuksen (EU) N:o 575/2013 395 artiklan 1 kohdan rajoja ryhdytään noudattamaan oikea-aikaisesti.